

Kankerexperte Tessa Kerre over heldinnen Marie Curie en Jane Davis

Hematoloog Tessa Kerre (UZ Gent) heeft twee wetenschapsheldinnen: Marie Curie, de grootste aller tijden, en Jane Davis, die aantoonde dat lezen helend werkt.

'Jane Davis liet me inzien dat literatuur de zorg kan verbeteren'

In tegenstelling tot Marie Curie doet de naam Jane Davis waarschijnlijk geen belletje rinkelen. Nochtans beïnvloedde ook de Britse literatuurwetenschapster de levens van duizenden mensen, waaronder dat van Tessa Kerre: 'Jane Davis ontwikkelde een therapie die gebaseerd is op *shared reading*, of samen lezen. Ze richtte *The Reader Organisation* op, een organisatie die vrijwilligers opleidt tot professionele voorlezers. Zij gaan in verzorgingshuizen, gevangenissen, psychiatrische instellingen, armenhuizen en bibliotheken voorlezen, om vervolgens op basis van de tekst te praten over gevoelens. *The Reader Organisation* telt intussen heel wat vertakkingen buiten het Verenigd Koninkrijk. Bij ons liet *Het Lezerscollectief* zich door Jane Davis inspireren.'

Jane Davis ondervond aan den lijve dat lezen het leven van mensen kan veranderen. 'Ze groeide op in Liverpool in een gebroken gezin zonder vader en met een alcoholverslaafde moeder. Als kind ontvluchtte ze de miserie door boeken te gaan lezen in de plaatselijke bibliotheek. Boeken gaven haar de kracht om te ontsnappen uit de klei waaruit ze is gemaakt. Uiteindelijk ging ze zelfs Engelse literatuur studeren aan de universiteit van Liverpool. Davis beseftte dat lezen ook voor anderen heel veel kon betekenen. Ze ontwikkelde daarom haar voorleestherapie aan de universiteit, en ze richtte *The Reader Organisation* op.'

Samen Lezen kan het geheugen prikkelen van mensen met beginnende dementie.

Tessa Kerre gebruikt de principes van Jane Davis ook bij haar eigen patiënten. 'We zijn aan het UZ Gent een onderzoeksproject gestart waarbij we twintig studenten van de faculteit geneeskunde en gezondheidswetenschappen koppelden aan twintig patiënten die op de diensten oncologie en hematologie behandeld worden voor een kwaadaardige ziekte. De studenten lezen een-op-een voor aan een patiënt. Die aanpak heeft nadelen, want het kan bedreigend zijn om te moeten praten. Toch was het voor heel wat patiënten ook een verademing. Ze konden hun gedachten verzetten en over iets anders denken en praten dan kanker. In het project zijn heel mooie relaties gegroeid. De studenten en patiënten bouwden een stevige vertrouwensband op, en de studenten waren ervan overtuigd dat het een ervaring was die ze voor de rest van hun zorgcarrière zouden meedragen. Het was voor hen ook een unieke manier om een band met een patiënt te leren opbouwen.'

'Een kankerpatiënt is geen persoon rond een gezwel, maar een mens. We moeten er daarom voor waken dat zorg menselijk blijft'

Een stevige vertrouwensband tussen patiënt en arts is volgens Tessa Kerre essentieel voor het slagen van een behandeling. 'De digitalisering in de kliniek is een vooruitgang, maar houdt ook gevaren in. Een patiënt zei onlangs tegen mij: "ik ben blij dat jij het nog bent, en geen robot". We moeten er alles aan doen om te vermijden dat de zorg ooit zo onpersoonlijk wordt. Lezen kan daarbij helpen. Ik ben ervan overtuigd dat je een betere arts wordt door boeken te lezen. Als je leest, moet je je inleven in een personage. Dat vergemakkelijkt het om je in de gedachten van je patiënten in te leven.'

'Naast literatuur kan ook kunst patiënten, vrijwilligers, onderzoekers en zorgverleners samenbrengen. Het UZ Gent richtte daarom onlangs het Fonds Prinses Delphine van Saksen-Coburg op om fondsen te werven voor de integratie van kunst in de zorg. Het fonds, waarvan Tessa Kerre voorzitter is, verleent financiële steun aan initiatieven die dankzij de helende kracht van kunst de zorg in het UZ Gent versterken.'

'Patiënten moeten in hun eigen woorden kunnen vertellen welke therapie ze volgen'

Tessa Kerre vindt het ook bijzonder belangrijk dat patiënten goed begrijpen wat er in hun lichaam aan de hand is en hoe de behandeling precies werkt. 'Nogal wat patiënten weten niet hoe de therapie die ze volgen in elkaar zit. Dat vind ik niet oké. Als arts moet je het zo duidelijk kunnen uitleggen, dat de patiënt het in zijn of haar eigen woorden kan navertellen. Dat is een hele uitdaging, want immunotherapie is heel complex.' Kerre ontwikkelde daarom [Immuno-T2](#), een soort tekenfilm die aan haar patiënten, hun familie en vrienden uitlegt hoe immunotherapie ingezet kan worden in de strijd tegen kanker. Er is ook boek op komst, [Immuun voor kanker?3](#), dat verschijnt in mei 2021.